

Information inför lämplighetsprov för lärare inom Lärarförberedande del

Lämplighetsprov för lärare med utländsk lärarexamen enligt SKOLFS 2011:36, 4 kapitlet §1, med inriktning som lärare mot grundskolans senare år och gymnasieskolan.

1. Moment pedagogik och didaktik

Innehåll

Provet fokuserar skolans uppdrag utifrån styrdokument och olika teorier om undervisning och lärande. Lärarens arbete placeras in i en svensk kontext både med avseende på skolväsendets organisering och styrning och de normer och värden som präglar undervisningen i Sverige. Centralt är förmågan att kunna urskilja olika perspektiv på elevers lärande (begrepp och teorier) i undervisnings- och bedömningssituationer samt att resonera kring frågor om lärarens övergripande uppdrag utifrån gällande styrdokument. Vikt läggs vid att kunna omsätta teorier om bedömning och lärande i olika pedagogiska överväganden och handlingar. Stor vikt läggs vid att kunna visa förmåga att föra ett resonemang med stöd i gällande reglering av läraryrket kopplat till faktiska situationer i skolans dagliga verksamhet.

Bedömning

Provet består av två delar där den prövande förväntas att i:

Del 1:1: beskriva och diskutera skolväsendets organisering och styrning samt centrala begrepp och förhållningssätt kopplade till undervisning och lärande.

Del 1:2: Utifrån en given fallbeskrivning, resonera hur man som lärare bör förstå syfte och medel med formativ och summativ bedömning samt dess relation till undervisning och lärande/kunskapsutveckling. Den prövande ska också visa förmåga att använda olika teoretiska perspektiv på lärande i ett resonemang om deras betydelse för handlingsalternativ i mötet med elever i undervisningssituationen.

För godkänt resultat förväntas provdeltagaren:

- Visa kunskap om skolans organisering och styrning i Sverige
- Visa förmåga att använda olika teoretiska perspektiv på lärande i en analys av olika undervisningssituationer

- Visa förmåga att resonera om relationen mellan undervisning, lärande och olika former av bedömning

2. Moment Sociala relationer i skolan

Innehåll

Provet fokuserar på skolan som en arena för social interaktion samt olika typer av relationer som aktualiseras i skolarbetet: barns och ungas relationer till varandra samt relationer mellan lärare, elever och elevernas vårdnadshavare. Vidare behandlas diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt ledarskapets betydelse för sociala processer, barnperspektiv, barns delaktighet och barns rättigheter.

Bedömning

Provet består av två delar där den prövande förväntas att i:

Del 2:1: beskriva och reflektera kring begrepp och perspektiv med relevans för ledarskap, konflikthantering och sociala relationer som ligger till grund för alla elevers rätt lärande och utveckling.

Del 2:2: utifrån en given fallbeskrivning resonera kring kommunikation och lärarens ledarskap för att skapa ett hållbart socialt klimat för lärande utifrån såväl nationella (Läroplan och Skollag) som internationella styrdokument (Barnkonventionen). Samt att på vetenskaplig grund möta den komplexitet som präglar relationer mellan olika aktörer i skolan. Avslutningsvis utgå från hur läraren i fallbeskrivningen agerar och resonera kring hur man som lärare borde/kunde hantera situationen utifrån ett relationellt perspektiv.

För godkänt resultat förväntas provdeltagaren:

- Visa kunskap om och redogöra för barns och elevers perspektiv, barns rättigheter och delaktighet samt sociala relationer i skolan
- Visa kunskap om och redogöra för lärares ledarskap och faktorer som är gynnsamma för att skapa ett hållbart socialt klimat för lärande
- Visa kunskap om och redogöra för skolans värdegrund och likabehandlingsarbete samt reflektera över skolans och lärares arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

3. Moment specialpedagogik

Innehåll

Provet behandlar skolans uppdrag att främja alla elevers utveckling och lärande, då med särskilt ansvar för elever med funktionsnedsättning och för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Elevers delaktighet och inflytande diskuteras i relation till nationella och internationella styrdokument samt lärares bemötande av elever i

skolsvårigheter. Centralt för lärare är förmågan att kunna identifiera och i samverkan med kollegor, elevhälsoteam, vårdnadshavare samt externa aktörer, hantera specialpedagogiska behov i undervisningen inklusive neuropsykiatriska svårigheter. Stor vikt läggs också vid att uppmärksamma elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd.

Bedömning

Provet består av två delar där den prövande förväntas att i:

Del 3:1: beskriva och reflektera kring specialpedagogiska begrepp och perspektiv som ligger till grund för alla elevers rätt till lärande och utveckling.

Del 3:2: Utifrån en given fallbeskrivning resonera kring hur man som lärare bör förhålla sig till inkludering, delaktighet och lärande utifrån såväl nationella (Läroplan och Skollag) som internationella styrdokument (Barnkonventionen). Till det även reflektera över hur samarbete med elev, vårdnadshavare, kollegor och externa aktörer kan ske vid identifiering och hantering av elever i svårigheter. Avslutningsvis reflektera över hur läraren i fallbeskrivningen agerar, samt resonera kring hur man som lärare kunde hantera situationen utifrån ett relationellt perspektiv.

För godkänt resultat förväntas provdeltagaren:

- Visa kunskap om och reflektera över hur specialpedagogiska begrepp och perspektiv tillämpas i skolans vardag,
- Visa förmåga att utifrån nationella och internationella styrdokument, resonera kring och analysera situationer för elever i svårigheter
- Visa kunskap om identifiering och hantering av elever i svårigheter utifrån ett relationellt perspektiv, och hur det tillämpas i samarbete med elev, vårdnadshavare, kollegor och externa aktörer.

Bedömning

Samtliga delar måste besvaras för möjligheten att få godkänt. Alla delar av proven är lika viktiga.

Var noga med att skriva en resonerande och sammanhängande text.

Litteratur

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. (2022). Skolverket.

<https://www.skolverket.se/getFile?file=9718>

Läroplan för gymnasieskolan (2011). <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laoplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laoplan-gyll-for-gymnasieskolan>

SFS 2010:800. *Skollagen*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Skolinspektionen (2016) *Skolans arbete för att säkerställa studiero. Det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också.* <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/2016/studiero/skolans-arbete-for-att-sakerstalla-studiero.pdf?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

Skolverket (2014). *Arbete med extra anpassningar; särskilt stöd och åtgärdsprogram.* Stockholm: Skolverket. www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65b1c9/1553965741485/pdf3299.pdf

Skolverket (2014). *Stödinsatser i utbildningen – om ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd.* Stockholm: Skolverket. www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65b487/1553965930651/pdf3362.pdf

Skolverket (2022). *Betyg och provning – kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning.* <https://www.skolverket.se/publikationsserier/allmanna-rad/2022/betyg-och-provning---kommentarer-till-skolverkets-allmanna-rad-om-betyg-och-provning>

Skolverket (2022) *Kränkande behandling, mobbning och diskriminering* <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>

Svenska unescorådet (2006). *Salamancadeklarationen och Salamanca +10.* [Stockholm]: Svenska Unescorådet. <http://web.archive.org/web/20070715041848/http://www.unesco-sweden.org/informationmaterial/pdf/Salamanca%2007.pdf>

UNICEF Sverige (2009). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter.* Stockholm: UNICEF Sverige. <http://unicef-porthos-production.s3.amazonaws.com/barnkonventionen-i-sin-helhet.pdf>

Kontaktppgifter

Sektionen för uppdragssamordning, SUSA. Epost: llp@su.se